

abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIV ème ANNÉE

1 Octobre 1928 No. 261

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صمی مجموعہ

آبونمان: سنه لکی [24 نسخه]

تور کیا ایچون 2 بچق، خارج ایچون

3 بچق، اعلا کاغذلیسی 5 لیرادر.

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تاریخ تأسیسی : 1904 - جنوه

یکرمی دردنجی سنه

نومرو 261 - 1 تشرین اول 1928

تجارت اوطه سی سؤالینک جوابلری

اشکال ایدیورز . بونک نفوس اوزرنده مدهش نتایجی
دوشون یوق . تورکیه نیک مستقبل رفاهی آنجق و آنجق
نفوسنک تزیادینه باغلی اولدیغنی کیم بیلمز . یتیشن
محصوللریمز که بعضاً اومدیغمز فائده یی تأمین ایدمه دیکی
کوریلور . توتونجیلر ، باغجیلر انظار دقتی جلب ایتمکدن
خالی قالمیورلر . بو ایکی محصول ایسه مملکتیمزک اک
باشلی محصوللرندلر . دیمک که اقتصاداً و فاعلاً اولان
بعض احوال مؤثره و مانعه واردر . اونلری بولوب ازاله
ایتمک واجیدر . اونلر ایسه مخفی دکلدلر .
بو احوالدن بری و بلکه برنجیسی بنم عندمده
انحصارلردر .

انحصارلرک زراعت ایچون موجب اولدینی تحدیدات
روسیه ده پک ظاهردر . کوریلورکه چیفتجی اوراده
استحصال ایچون قوت صرف ایتیمور .

انحصارلردن بکله نیلن نقدی فائده یی زراعه یاملی
وصوکره ویرکی ایله اونک برقسمنی آلمالیدر . زراع جینده
قلاچق فضله پاره ایله استحصالی تزیید ایتمکله برابر
مسلککنی ده بیوک مصرفلری استلزام ایدن عصری وفی
تدابیر ایله اصلاح ایدر . فقرالته چیفتجیلک امتزاج
ایده مز . هر هانکی بر تخیی، هر هانکی بر طرزده، هر
هانکی بر طوبراغه سربویورمکدن عبارت اولان چیفتجیلک
چوقدن کچدی .

انحصار اداره سی یالکیز توتون زراعتی تحدید ایله

استانبول تجارت اوطه سی مالی، اقتصادی مؤسسه لره
مراجعتله بونلرک مطالعه لرینی استفسار ایتشدی .
باقعه لردن بری کندی مطالعه سنی بیلدیرمش . بونده
کورییورز که 1928 سنه سنک باشلانقیچندن بری اللی قدر
افلاس وقوع بولمشدر 1 بونلرک ایچنده پک اهمیتیلری،
پیاسه مزک قالدیره میه جنی قدر بیوکلی واردر .
باقعه لر تجاره فضله قره دی آچیشلر ایش . فقط تجار
ماللری صانارز مطالعه سیله اوقره دیلره لزوم کورمه مشلردر .
آلیش ویریش طورنجه ماللر صاتیلیموب الاریده قالمشدر .
مذکور باقعه تورکیه نیک نائل رفاه اولماسی ایچون
بهمه حال زراعی استحصالاتی ایلری کوتورمکی توصیه
ایدیور ، فی الواقع تورکیه نیک همان یکانه واک باشلی منبعی
زراعتدر . زراعی استحصال یوقسه، چیفتجی رفاه کسب
ایده مه مش ایسه بتون پیاسه مزه طورغوئلک کلیر ، پاره
تداول ایتیز اولور .

صناعیمز منبع دکل ، بلیرسز پر صیزینتیدر . بری
وبجری تجارتیمزی یاشاده جقینه کندی استحصالاتمزدر .
مملکتده هر نوع استحصالات محدود اولدیغندن جیده کی
یش اون پاره یی ده ایکسندن ایپدکه قدر صاتون آلمق
ایچون خارجه ویریورز . بوکماقبل خارجک بزه ویریدیکی
جوق آزدر . نرم شیمدی یاپدیغمز نه ؟ اللرمزده کی
ماللری ینه بزه اشوری درجه دههالییه صاتمق و بربرمزک
جینده کی پاره یی چکمکدر . متقابلاً یکدیگرمزک حیاتی

مشہور اولان (طونہ بوغدای) عصرک وساطتی، فنی و مالی ترقیاتی اکتساب ایتک سایہ سنده یتشیدردکری محصولاردن اوصاف مقبولہ جہ کیری قالدیغندن رومانیا۔ لیلرہ زراعتلرندہ فنا تکامل کتیرمک لزومنی آکلامشلدرد۔ قرق سندن زیادہ درکہ غزنہ جیلک مسدکنندہیم۔

اقتصادی، مالی و ملکی ذہنیتری چوق ای طانیرم۔ اسکی وقلردہ شورایہ بورایہ اصلاحات ایچون ہیئتلر کوندربیلر ایدی۔ بونلرک هیچ بری اقتصادی و مالی تدبیرلرک اصلاحات معجزہ سنی آکلایہ مامشار ایدی۔ دیگر مملکتلردہ وقتیلہ حیدودلغک، خرسزلغک، قطاع طریقلغک، قتل نفوسک نہ وجہ ایلہ زائل اولمش اولدیننی آراشیدرمدیلر۔ اونک ایچون اساسلی برشی یاپامادیلر۔ و بناءً علیہ نفوسمزک تزیادینہ امکان اولمادی۔

تورکیہ تازہ جان ویرہ جک، غربک معارفنی موفقیته تعمیم ایدہ جک، بزی حقیقی استقلالہ ایردیرہ جک اقتصادیاندن و کافی بر ثروتک استحصال ساحہ لرندہ صنوف اہالی آواسندہ انقسامندن باشقہ نہ اولہ بیلیر؟

زراعتہ بول پارہ لی و وارشی تشکیلات ایلہ طاشقین بر غیرت و معرفت صرفی ہر شینہ ترجیح لازم کلیر۔ اقتصادیات معارفہ تقدم ایدر۔ عمومی و خلقہ شامل بر معارف حرکتی ایچون بیلہ برم بو کونکی اقتدارمزدن چوق، پک چوق پارہ لازمدر۔ بو کونکی ثروتز ایسہ بوکا مساعد دکلدر۔ آنجق اقتصادی حرکت ثمرہ سنی ویردکن صوکرہ، عمومی معارف حرکتی جولانہ باشلایہ بیلیر۔ بونک امثالنی اکثرقی مملکتلردہ کوردہ بیلیر۔ باخصوص ایلک تحصیلک بحق مجانی اولہ بیلیمسی، زنکین فقیر بالجملہ مملکت چو جوقلرینک مکتبلرہ آلہ بیلیمسی بیوک میلیونلرہ باغلیدر۔ فرانسه شیمدی ایکنجی درجہ تحصیلدہ مجانیلشیدیرمک ایستہ یور۔

زردہ معارف ویرکیسی آزدکلدر۔ بونکہ برابر بو ویرکی نک مقداری اوچ بحق میلیون خلغک ویردیکی معارف ویرکیسنک آنجق آلتیدہ بریدر! بعضیلرمن او اوچ بو جوق میلیون خلغک افرادندن پک چوق زیادہ معارف ویرکیسی ویرپور۔ بعضیلرمن ایسہ، اکثریت،

اوغر ایشیور؛ فقط تورکیہ نک نرہ لرندہ ای جنس توتون چیقہ بیلیر اولدیننی عجبا یکی تجربہ لرلہ آکلایلمش میدر؟ خیر! ذاتاً زراعت نقطہ سندن طویراقلرمن نہ قوہ انباتیہ جہ نہ حادثات و عوارض طبیعیہ جہ تجربی و علمی بر تدقیقہ تابع طوئلش دکلدر۔

کوزمزی آچوب بر باقلم۔ ما کدونیاہ ای توتون یتشمہ سنک سبی، فنی سبی نہ در؟ اورادہ چوق قویون وکچی واردی۔ توتون اکیلہ جک یرلرہ حیوانلرک سوریلری پارہ ویرہ رک جلب اولونور۔ طوپراق اونلرک مندفعاتیلہ مشبوع اولور۔ قویون سوروسی کزینمش طوپراغک توتونی قویوجہ کچی نک کی آجیقہ اولور۔ عجبا بونی شیمدی آناطولیہ یاپہ بیلیموری ز؟

انحصار ادارہ سی توتون زراعتی اصلاح ایچون عجبا نہ لر یابدی؟ بونک ایچون آوروپادہ اختصاص اربابی آرامغہ حاجت یوقدر۔ توتونخیلکدہ صاحب اختصاص تورکلردر۔ و اوسایہ دہ درکہ تورک توتونی شہرت قازانمشدر۔ تورک توتونہ شہرت قازاندران آوروپالیر دکلدر۔ بر قاق درامہ لی، پرسبیچانی، قارش یقہ لی، غربی تراکیالی اسکی تورک زراعتی چاغیروب اونلرہ صورمالیدر۔ اونلرک تجربی معلوماتلرندن استفادہ ایدہ بیلیر۔ فابریقہ لرزمانندہ ادرنہ حوالیسندہ، بروسدہ، حق شو پندیکک او بر طرفندہ کی طوزلدہ بیلہ توتونلر یتشیدرلدی۔ بونلرک بر طاقی داخلہ بر طاقی دہ خارجدہ صرف اولونوردی۔ توتون زراعتک کیسہ سنہ ایچہ پارہ کیرردی۔ صامسون، بافرہ دن ماعداسینوبک کرزہ، یاقل توتونلری، طربزون محصوللری دخی شہرت قازانمشلدی۔ بونلرہ نہ اولدی؟ انحصار لغو اولونسون، باقک توتونخیلک بزردہ نہ مرتبہ واصل اولور۔ زراعتن باشقہ نہ قدر عملہ پیدا اولور۔ یوقسہ یونانستان و بلغارستان بزی کچرلر۔

ایشیدیسورزک تجارت اوطہ سی تورکیہ دن خارجه کوندربیلن ماللری استاندازدیزہ [جنس و نوعی تثبیت] ایتک تشبثدہ در۔ بویلہ متکامل و دکرلی محصوللر الدہ ایتک ایچون حقیقی مزک حال ووقتی برندہ، وساطتی مکمل اولمق لازم کلیر۔ ایشہ رومانیا پک اسکی زمانلردہ پک

مستفید اولسون ، همده شمندوفرلرمنك استقبالی امین و صرفه اولسون .

غزته لرده اوقودینمزه کوره قوراقلق اورمش اولان برلرک زراعنه دائر اولمق اوزره هیئت وکیله یاقینده مذاکراته کیریشه جکدر .

بوندن بالاستفاده یالکیزقوراقلق خسارینه اوغرامش اولان یرلره حصر مذاکرات ایدلیه رک تورکیه زراعتی وزراعی حقنده علی العموم مذاکرات اجرایی و بوباده مشاهدات صاحبی اصحاب اختصاصک رایلیرینه ده مراجعت اولونماسی بیوک بر فائده نی موجب اوله جقدر .

[اقدام صاحبی] احمد مروت

برشی ویره میور . اوچ بچق میلیون خلقلک ، قازانچ سایه سنده ویردیکی ، معارف ویرکیسه نسبتله بزهیچ اولمازسه سنده یوز میلیون لیرا قدر معارف ویرکیسی یعنی آدم باشنه علی السویه سکز لیرایه یاقین سنوی برویرکی ویرمکلمکمز لازم کلیر ، حالبوکه بز چوق یوقسول بر مملکت اولدینمزدن معارف ویرکیمز آدم باشنه یاریم لیرا طوتیور طوتیور . زیاده سنده متحمل دکلز . چونکه اکثریت عاجز و مستهلک ... عصر حاضره لایق مستحصل یوق ... زراعتمز ایچون صرفی اقتضا ایدن پاره مک یکنونی بیو کدر . مادام که برطرفدن بر شمندوفر سیاستی ده تعقیب ایدیورز ، ایشلمه مصارفی وراث المال فائضلیری تأمین ایده جک قدر محصول یتیشدیر ملی که هم جفتی

اجتماعی و فلسفی ستون

ترك تسلیحات و اتفاقر حقنده کی قورونتور

بالخاصه اقوامک حیاتنده قورونتو Illusions لرک اوینادینی رولی کوستره جکدر .

بر چوق قولغره عقیدنه سبب اولان ترك تسلیحات مسئله سی ، بحث ایتدیکم قورونتورلرک قوتی الای میدان بداهته قویان مسئله لردن بریدر .

بتون ترك تسلیحات پروژه لری ، بالطبع آلمانیایی استهداف ایدر ، فقط تکلیف اولونان صورت حل لر پک طفلانه قالماقده در .

آلمان اردوسی طوپلردن و توفسکلرندن محروم ایتمک ادعا سنده می بولونولاجاق ؛ او ، طوب و توفسکلرینی شرقی پروسیایی روسیادن آیران حدودلر جوارنده اعمال ایدر . مواد انفلاقیه اعمالندن منع ایدیلک می ایسنه . نیله جک ؛ بو تماما غیر ممکندر ، چونکه بومودانفلاقیه نک الک مددهشی - مثلا Nitro-glycérine آبری آری بولوندوقلری وقت تماماً ضررسز و صنایعه داثما مستعمل ماده لرک ساده جه قاریشیدر یلایسیله حاصل اولور . آلمانلرک

تاریخک تخطر ایتدیکی حربلرک الک مددهشی اولان حرب عمومیدن صوکره Versailles معاهده سی امضا اولوندینی وقت ، متحده آمریکا رئیس جمهوری و توابی اولان پروفه سسورلر طرفندن دوشونولش عالمانه قوانینه زون سایه سنده ، جهان ایچون درین بر صلح و مسالمت دورینک آچیلجاغنه ملتیر قانع بولوندیلر .

کوندن کونه بتون بو امیدلر زائل اولدی . اسکی متفکر آره سنده قونفرانسلر ضربه لر یله دوام ایدن منازعه لر مشترک دشمنه قارشى طوب ضربه لر یله دوام ایتیش اولان مبارزلر یرینه قائم اولدی . هر طرفده حرب تهدیدلری یوز کوستره ریور . ماضیه عائد ظن اولونان جهنم ، افقده ، تکرار ظهور ایدیور . بو سقوط خیاللردن ، اجتماعی و سیاسی حیاتک بتون عنصرلری اوزره یرینه اجرای تأثیر ایدن بر عمومی عدم خوشنودی دوعدی ؛ اقوام ، نظرلرنده یکی امیدلر بارلاتان خطیلمره دوعرو یوزلرینی چویریورلر . اندیشه نک ، راحتسز لنگ سبیلری اوقادار معلومدر ، که بونلری مختصراً خاطر لاتماق کافی در . بونلری صایماق ،